

INTERN REVISION

21. september 2023

REVISIONSRAPPORT

AFSENDER

Jesper Andersen
Solveig Petersen

Opkrævning af egenbetaling på § 107 tilbud

Socialforvaltningen

2023

MODTAGER

Adm. Direktør Mikkel Boje
Direktør Simon Pasquali

Indholdsfortegnelse

1.	INDLEDNING	3
2.	LEDELSESRESUME.....	4
3.	KONKLUSION	5
4.	FORVALTNINGENS TILTAG	6
5.	UDFØRT ARBEJDE	6
5.1	REGLER OG RETNINGSLINJER	6
5.2	IMPLEMENTERING AF REGLER OG RETNINGSLINJER.....	7
	BILAG 1 Definition af prioriteter for væsentlighedsniveau	9

1. INDLEDNING

Intern Revision (IR) er blevet bekendt med mangler i Socialforvaltningens (SOF's) opkrævning af egenbetaling hos visse beboere på botilbud under Borgercenter Voksne.

Kommunens hjemmel til opkrævning af egenbetaling fremgår af Lov om social service § 163, hvoraf det fremgår at beboere betaler for ophold i boformer efter §§ 107 - 110.

Formål, metode og afgrænsning

Formålet med revisionen er at undersøge, om lovgivningen vedrørende opkrævning af egenbetaling efterleves.

Det påhviler ledelsen at tilrettelægge kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter forvaltningernes forhold.

Omfanget af vores arbejde fastlægges ud fra vores samlede vurdering af væsentlighed og risiko for væsentlig fejl.

Revisionen er gennemført ved besøg og interview af relevante personer hos Socialforvaltningen (SOF), Borgercenter Voksne (BCV SOF), Center for udsatte voksne og Familie, hvor vi har undersøgt om de anførte forhold kan bekræftes.

Rapportering

Rapporten forelægges Revisionsudvalget.

Et udkast til rapporten har været i høring hos ledelsen i SOF. Vi har i rapporten alene forholdt os til de dele af de indkomne høringssvar, der vedrører de faktiske forhold, der beskrives i rapporten.

Rapporten vil endvidere - som følge af Økonomiudvalgets lovpligtige indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for alle kommunens administrationsområder - blive sendt til Økonomiforvaltningens direktion til eventuel videre foranstaltning over for Økonomiudvalget.

2. LEDELSESRESUME

Jævnfør Serviceloven betaler beboere for ophold i boformer efter §§ 107 – 110. Videre fremgår det af betalingsbekendtgørelsen, at betaling for ophold i boformer efter § 107 sker af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt. Dog opkræves beboere, der ikke har en indtægt, ikke betaling for opholdet. Betalingen sker fra opholdets begyndelse. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde dispensere for betalingen i kortere tid.

Kommunen kan først opkræve egenbetaling fra det tidspunkt, hvor borgeren får meddelt afgørelsen om det konkrete beløb, som borgeren skal betale. Det gælder, selvom det fremgår af betalingsbekendtgørelsen, at beboeren skal betale fra opholdstidspunktet, hvis det er et midlertidigt botilbud eller rådighedstidspunktet, hvis det er et længerevarende botilbud. Det gælder også, selvom kommunen ved bevillingen af botilbuddet oplyser, at der efterfølgende vil blive truffet afgørelse om egenbetalingen.

SOF har efter afdækning oplyst, at ca. 80 borgere på Hjemløseenhedens botilbud efter servicelovens § 107 gennem flere år ikke er blevet opkrævet egenbetaling for ophold, idet SOF ikke har truffet afgørelse om størrelsen af egenbetaling og meddelt denne til borgeren, som det kræves i lovgivningen. Forholdet kan ifølge det oplyste, væsentligst henføres til Hjemløseenheden i Borgercenter Voksne.

Vi henstiller, at SOF hurtigst muligt sikrer, at betalingsbekendtgørelsen efterleves på alle enheder under Borgercenter Voksne.

3. KONKLUSION

Vores undersøgelse har givet anledning til følgende observationer, konklusioner og anbefalinger:

Forvaltning	SOF	Revisionsområde	Indtægter	Væsentlig-hedsniveau
Reference	Afsnit 5	Revisionsemne	Opkrævning af egenbetaling på botilbud	
Observationer	<p>Jf. serviceloven betaler beboere for ophold i boformer efter §§ 107 - 110. Kommunen kan ikke opkræve egenbetaling for et botilbud, før kommunen har truffet en afgørelse om egenbetalingens størrelse og meddelt det til borgeren. En afgørelse om egenbetaling har først virkning overfor borgeren fra meddelelsestidspunktet og kun for fremtiden. Kommunen bærer ansvaret for, at der træffes afgørelse om egenbetalingens størrelse overfor borgeren. Det gælder også, selvom kommunen ved bevillingen af botilbuddet oplyser, at der efterfølgende vil blive truffet afgørelse om egenbetalingen.</p> <p>Primo juni er der registeret 371 borgere, der bor på § 107 tilbud. Ca. 80 af de 371 borgere er fra Hjemløseenheden. Disse borgere har ikke modtaget afgørelser om egenbetaling med angivelse af det konkrete beløb, som de skal betale.</p> <p>ifølge det oplyste har den manglende betaling stået på i flere år, og områdeledelsen har været bekendt med forholdet.</p>			
Konklusion og anbefalinger	<p>Vi henstiller, at SOF hurtigst muligt sikrer, at betalingsbekendtgørelsen efterleveres på alle enheder under Borgercenter Voksne.</p> <p>Herudover henstilles, at ledelsestilsynet på området skærpes.</p>			
Forvaltningens iværksatte tiltag	<p>Socialforvaltningen vil sikre, at betalingsbekendtgørelsen efterleveres på alle enheder under Borgercenter Voksne.</p> <p>Socialforvaltningen vil for samtlige borgere på alle §107 tilbud under Borgercenter Voksne sikre, at der træffes afgørelse om egenbetalingen med angivelse af det konkrete beløb, som borgerne skal betale. Der er udarbejdet standard breve, afgørelsesskabeloner og en beregningskabelon som vil blive anvendt for at sikre, at beregningen af borgerens egenbetaling sker ens på alle tilbud og at de foreligger på et dokumenteret grundlag.</p> <p>Det betyder, at</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialforvaltningen vil sikre, at egenbetalingen for borgere på Hjemløseenheden beregnes korrekt og at borgerne modtager en afgørelse med angivelse af det korrekte beløb som de skal betale. • Socialforvaltningen har stoppet opkrævningen af egenbetaling hos de borgere, hvor der ikke foreligger en afgørelse om egenbetalingen. Socialforvaltningen undersøger om der skal ske tilbagebetaling til de borgere på §107, hvor der tidligere er opkrævet uden afgørelse. For disse borgere vil Socialforvaltningen sikre, at egenbetalingen beregnes korrekt og at borgerne modtager en afgørelse med angivelse af det korrekte beløb. <p>Socialforvaltningen vil gennemføre et skærpet ledelsestilsyn frem til området er i sikker drift.</p>			

4. FORVALTNINGENS TILTAG

Rapportens konklusioner er drøftet med ledelsen i SOF, der er enig i indholdet af rapporten og har tilsluttet sig vores konklusioner.

Handleplanen fremgår ovenfor under afsnit 3, "Forvaltningens iværksatte tiltag".

Det er vores vurdering, at SOF's handleplan fremadrettet vil kunne medvirke til at håndtere de kritiske risikoområder hensigtsmæssigt og betryggende i kontrolmæssig henseende.

Forvaltningens ansvarlige for implementering er stabschef i Borgercenter Voksne.

Tidsfrist for afslutning af implementering er udgangen af november 2023.

5. UDFØRT ARBEJDE

5.1 Regler og retningslinjer

Regler for opkrævning af egenbetaling fremgår af Lov om social service og tilhørende Bekendtgørelse om betaling for botilbud mv efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter §108.

Hjemmel til opkrævning fremgår af Lov om social service (LBK nr 1089 af 16/08/2023):

§ 163. Ved ophold i boformer efter §§ 107-110 gælder de almindelige regler for hjælp efter denne lov.

Stk. 2. Beboerne betaler for ophold i boformer efter §§ 107-110, jf. dog stk. 3. For beboere i længerevarende botilbud, jf. § 108, fastsættes betalingen med udgangspunkt i bygningens omkostninger. Beboere i midlertidige botilbud, der bevarer egen bolig under opholdet, betaler som udgangspunkt ikke for boligen.

Stk. 3. Social- og boligministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling og om nedsættelse af betalingen med et beløb, der opgøres efter så vidt muligt lignende regler som i lov om individuel boligstøtte.

Det fremgår af Bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter §108, at

§ 1. Betaling for ophold i boformer efter §§ 107, 109 og 110 i lov om social service sker af beboerens arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt i overensstemmelse med reglerne i §§ 2 og 3.

Stk. 3. Betalingen sker fra opholdets begyndelse. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde dispensere for betalingen i kortere tid.

§ 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter betaling for opholdet i botilbuddet, herunder el og varme. Kommunalbestyrelsen fastsætter endvidere betaling for kost og for andre ydelser, herunder vask, som er en integreret del af opholdet efter lov om sociale service.

Stk. 3. Betalingen kan fastsættes som et samlet beløb eller under hensyn til de ydelser, der modtages, bl.a. sådan at det er muligt at fravælge et eller flere måltider eller andre

ydelser. Betalingen kan fastsættes som en takst pr. døgn, udregnet efter de gennemsnitlige udgifter til ydelserne.

Stk. 4. Beboere, der bevarer egen bolig under opholdet, betaler som udgangspunkt ikke for det midlertidige botilbud. I de tilfælde, hvor der fastsættes betaling for det midlertidige botilbud, skal der tages hensyn til udgifter i forbindelse med opretholdelsen af boligen og sådan, at beboerne får mulighed for at opfylde deres hidtidige forpligtelser, og at de har et rimeligt beløb til personlige fornødenheder.

Stk. 5. Betaling kan, som led i en efterbehandling, fastsættes sådan, at beboeren får mulighed for en opsparing.

§ 3. Beboere, der ikke har en indtægt, opkræves ikke betaling for opholdet.

Stk. 2. Til beboere, der ikke har en indtægt, fastsætter og udbetaler kommunalbestyrelsen et beløb til personlige fornødenheder, indtil der foreligger et indtægtsgrundlag i form af en arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt.

Ankestyrelsen har i 2019 truffet en principafgørelse vedrørende egenbetaling i botilbud efter serviceloven. Principafgørelse 43-19 fastslår at:

Beboere, som opholder sig i midlertidige eller længerevarende botilbud, som er oprettet efter serviceloven, betaler for opholdet (egenbetaling).

Når kommunen skal tage stilling til et botilbuds egnethed, skal kommunen også se på, om borgeren har råd til at betale for opholdet i botilbuddet.

Kommunen kan ikke opkræve egenbetaling for et botilbud, før kommunen har truffet en afgørelse om egenbetalingens størrelse og meddelt det til borgeren. En afgørelse om egenbetaling har først virkning overfor borgeren fra meddelestedstidspunktet og kun for fremtiden.

Egenbetaling er en del af vurderingen af botilbuddets egnethed

Når kommunen skal tage stilling til et botilbuds egnethed, skal kommunen også se på, om borgeren har råd til at betale for opholdet i botilbuddet. Et botilbud er som udgangspunkt ikke egnet, hvis borgeren ikke har råd til at betale egenbetalingen.

Kommunen har mulighed for at nedsætte egenbetalingen, hvis borgeren ikke har råd til at betale for opholdet i botilbuddet. Kommunen skal ved den nærmere beregning af egenbetalingen indhente oplysninger om borgerens indtægter og udgifter.

Kommunen bærer ansvaret for, at der træffes afgørelse om egenbetalingens størrelse overfor borgeren.

Egenbetaling kan først opkræves fra meddelestedstidspunktet

Kommunen kan først opkræve egenbetaling fra det tidspunkt, hvor borgeren får meddelt afgørelsen om det konkrete beløb, som borgeren skal betale. Det gælder, selvom det fremgår af betalingsbekendtgørelsen, at beboeren skal betale fra opholdstidspunktet, hvis det er et midlertidigt botilbud eller rådighedstidspunktet, hvis det er et længerevarende botilbud.

Det gælder også, selvom kommunen ved bevillingen af botilbuddet oplyser, at der efterfølgende vil blive truffet afgørelse om egenbetalingen.

5.2 Implementering af regler og retningslinjer

SOF anvender fagsystemet DOMUS (Digitalt Overblik Myndighed Udfører System) til at understøtte arbejdet med borgere. Systemet understøtter hele voksenområdet og dækker alt fra sagsafgørelser og visitering af ydelser til daglig dokumentation og medicinbehandling.

Forvaltningen har udarbejdet arbejdsgange for anvendelsen af DOMUS. Der foreligger arbejdsgange for bl.a. Registrering af egenbetaling SEL §107. Arbejdsgangen vurderes umiddelbart at være dækkende for aktiviteten.

SOF har på et efterfølgende møde oplyst, at der pr. 1. juni 2023 er 371 borgere, der bor på botilbud efter SEL § 107. Heraf er 148 købte pladser og 4 er solgte pladser, mens resten er egne pladser. 80 af de 371 borgere fra hjemløseenheden.

Idet afgørelserne kræver korrekt beregnede husleje og varme, træffes der fortsat ikke afgørelser til nye beboere, idet grundlaget for beregningen ikke er til stede. Husleje og varme beregningerne er snart afsluttet.

Status fra SOF medio september er, at

- Der er beregnet husleje, el og varme på 12 af 15 interne tilbud.
  - Der mangler opmåling af tre private tilbud, hvorfor beregning af husleje udestår. Socialforvaltningen er i dialog med de private aktører for at få adgang til de arealer, der skal opmåles.
- Opkrævning af ca. 80 borgere på interne tilbud, hvor der ikke er truffet myndighedsafgørelse ift. borgerens egenbetaling, er blevet stoppet.
  - Medio september, der er truffet afgørelse i ca. 30 af disse sager og opkrævning er klar til gennemførelse pr. 1. oktober 2023. De resterende ca. 50 sager, forventes klar med udgangen af november.
- Anmodning om oplysninger om botilbuddenes driftsudgifter, samt oplysninger om borgeres indtægtsgrundlag samt faste udgifter, er sendt ud.
  - Svar fra botilbud og borgere kommer løbende ind og benyttes til at træffe myndighedsafgørelser i samme takt, som nødvendige oplysninger modtages.
- Der er udarbejdet en beregningskabelon samt standardbreve og afgørelsesskabeloner til kommunikation af forvaltningens afgørelse til borgerne.

I forbindelse med gennemgangen og oprydningen af egenbetaling fra borgere på § 107-tilbud, har SOF undersøgt egenbetaling på § 110 – herberg. SOF kan konstatere, at der opkræves egenbetaling af borgere, som krævet. Men der er behov for at undersøge beregningsgrundlaget nærmere, for at sikre, at borgere, der ikke har mulighed for at betale den lovfastsatte takt, får korrekt nedslag i egenbetalingen.

BILAG 1 Definition af prioriteter for væsentlighedsniveau

I revisionsrapporter fra såvel Deloitte som Intern Revision vil formidlingen af risiko og væsentlighed på de enkelte observationer blive påført en prioritet ud fra følgende vurderingsgrundlag:

Prioritet 1 - markeres med

- Prioritet 1 markeringer anvendes for forhold, der anses for kritiske. I forbindelse med beretninger kan det observerede forhold efter nærmere vurdering eventuelt give anledning til en revisionsbemærkning.
- Et forhold anses for kritisk, såfremt der er en høj grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en betydelig effekt og/eller har en betydelig udbredelse.
- Prioritet 1 markeringer rapporteres til ledelsen med påkrav om, at disse forelægges for det stående udvalg eller Økonomiudvalget.

Prioritet 2 - markeres med

- Prioritet 2 markeringer anvendes for forhold, der anses for væsentlige. Observationerne må ikke have en karakter, der kan medføre revisionsbemærkninger i årsberetningen.
- Et forhold anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse.
- Prioritet 2 markeringer rapporteres til ledelsen i den reviderede forvaltning.

Prioritet 3 - markeres med

- Anvendes for forhold, der ikke har givet anledning til omtale eller kun anses for mindre væsentlige, og som derfor kun rapporteres til ledelsen som opmærksomhedspunkter.
- En risiko anses for mindre væsentlig, såfremt der er en lille grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en lille effekt og/eller har en lille udbredelse.